

Tyresö kommun
Barn- och utbildningsförvaltningen

YTTRANDE
2014-05-26
1 (2)

Tyresös Dnr
2013/BUN 0157

Skolinspektionens Dnr
43-2013:4719

Skolinspektionen
Lotta Hedén
Undervisningsråd
Tillsyn och kvalitetsgranskning, Enhet
Söder
Box 23069
104 35 Stockholm

Svar på inspektionsbeslut Kumla skola

Tyresö kommun har förelagts att senast den 26 maj 2014 redovisa vidtagna åtgärder för att avhjälpa påtala brister gällande verksamheten på Kumla skola. Bristerna är följande:

Undervisning och lärande

- Se till att lärare samverkar i arbetet med att nå utbildningens mål och att undervisningen i olika ämnesområden samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet.

Grundläggande värden och inflytande

- Se till att eleverna har ett reellt inflytande på arbetsätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Trygghet och studiero

- Se till att kränkande behandling av elever vid skolan alltid anmäls till rektorn av samtlig personal.

- Se till att planen mot kränkande behandling uppfyller författningarnas krav.

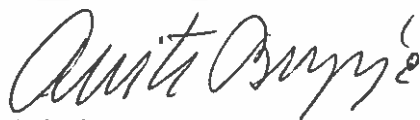
Särskilt stöd

- Utarbeta beslut om anpassad studiegång där skälen för beslutet framgår samt på vilket sätt och i vilken omfattning utbildningen har anpassats.
- Se till att den som uppmärksammar att en elev riskerar att inte uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås anmäler det till rektorn samt att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds innan åtgärdsprogram utarbetas.
- Se till att det framgår av åtgärdsprogrammen hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

- Se till att elevernas utbildning är avgiftsfri.

Bifogat finns handlingar som redovisar de åtgärder som vidtagits för att avhjälpa de påtalade bristerna. Beslutet och de redovisade åtgärderna kommer att behandlas vid Barn- och utbildningsnämndens sammanträde den 11 juni 2014. Nämnden kommer att notera ärendet och ett protokollsutdrag kommer därefter att insändas till Skolinspektionen.

Anita Brynje
Förvaltningschef

Skolinspektionen beslut 2014-02-26 Dnr 43-2013:4719

Den 29 och 30 januari 2014 genomförde Skolinspektionen en tillsyn av Kumla skola.

Tyresö kommun får i Skolinspektionens beslut åtta förelägganden.

1. Se till att lärare samverkar i arbetet med att nå utbildningens mål och att undervisningen i olika ämnesområden samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet.
2. Se till att eleverna har ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.
3. Se till att kränkande behandling av elever alltid anmäls till rektor av samtlig personal.
4. Se till att planen mot kränkande behandling uppfyller författningens krav.
5. Utarbeta beslut om anpassad studiegång där skälen för beslutet framgår samt på vilket sätt och i vilken omfattning utbildningen har anpassats.
6. Se till att den som uppmärksammar att en elev riskerar att inte uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås anmäler det till rektor samt att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds innan åtgärdsprogram utarbetas.
7. Se till att det framgår av åtgärdsprogrammen hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.
8. Se till att elevernas utbildning är avgiftsfri.

1. Lärares samverkan

Som rektor framhöll görs ansträngningar för att samverkan mellan lärare och ämnesområden ska systematiseras. Det finns redan många goda exempel på samverkan i syfte att skapa helheter och sammanhang i undervisningen. Rektor, som menar att lärarna efterlyser mer samverkan, tror inte att det kommer att bli svårt att vidareutveckla samarbetet mellan lärarna. Skolledningen har redan verkställt eller planerar att genomföra följande åtgärder:

- Under innevarande läsår har alla skolans lärare i matematik deltagit i Mattelyftet vilket är ett utmärkt exempel på samverkan och kollegialt lärande.
- Skolledningen har, tillsammans med arbetslagsledarna, fört en diskussion om behovet av en bättre samverkan.
- Arbetslagsledarna har fört ut diskussionen på "golvet" och flera lärare är redan igång med att förbereda olika former av samverkan inför höstterminen.

- Lärarna åk 4 och 5 har påbörjat ett samarbete kring Flipped classroom.
- Skolledningen kommer att föreslå att samverkan mellan lärare och ämnen ska bli en av skolans prioriterade frågor under nästa läsår. Beslut fattas av skolledningen den 26 maj 2014.
- Under upptaktsdagarna i augusti kommer en dag att avsättas för arbete med att planera ämnesövergripande samarbete på olika nivåer i hela skolan. Arbetslagen är ansvariga för att mejsla fram samarbetsprojekt.
- En studiedag på höstlovet kommer att avsättas för att utvärdera och följa upp samverkan terminens första hälft samt dra upp riktlinjer för framtida samverkansprojekt. Skolledningen ansvarar för att ta fram former för uppföljning och utvärdering.

Förvaltningen har tagit fram en lista över kunskapskrav som är gemensamma för olika ämnen. Dessa kunskapskrav finns tillgängliga för alla lärare i de kommunala skolorna vilket underlättar för lärares samverkan när det gäller bedömning av elevernas kunskaper. Lärarna kan komma överens om i vilket ämne det gemensamma kunskapskravet ska bedömas. Ett sådant arbetssätt ökar effektiviteten och dessutom slipper eleverna bedömas av flera lärare gällande samma kunskapskrav.

2. Elevernas inflytande

Som framgår av inspektionens beslut menar rektor att elevernas inflytande över undervisningen kan och bör utvecklas. Skolledningen har redan verkställt eller planerar att genomföra följande åtgärder:

- En inventering av nuläget. Alla lärare har fått redovisa hur de arbetar med elevernas inflytande över undervisningen. Nuläget kartlagt i april 2014.
- Skolledningen föreslår arbetslagsledarna den 26 maj 2014 att frågan om att utveckla elevernas inflytande över undervisningen ska prioriteras i den lokala verksamhetsplanen för läsåret 2014/15.
- Skolledningen sammanställer resultatet som kommer att utgöra en del av underlaget för studiedagar och konferenser under läsåret. Skolledningen planerar att en av studiedagarna i augusti ska ägnas åt frågan. Utomstående föreläsare liksom besök på skolor som ligger i framkant vad gäller elevernas inflytande över undervisningen planeras, helst under höstterminen 2014.

- Skolledningen kommer att ansvara för att till höstterminsstarten utarbeta förslag som syftar till ett mer gemensamt och systematiskt förhållningssätt till elevernas inflytande över undervisningen. Det kommer att handla om att lärare ska utveckla förmågan att:
 - Vara tydliga med vilka mål och kunskapskrav undervisningen ska inriktas mot. För att kunna påverka vägen måste eleverna vara klara över målet.
 - Att tillsammans med eleverna fastställa inom vilka ramar de har möjlighet att utöva inflytande. Inom de områden av undervisningen som inte styrs av det centrala innehållet måste eleverna, i takt med stigande ålder, tränas att utöva inflytande över innehåll, arbetssätt och arbetsformer.
- Före jul ska en uppföljning och utvärdering göras (BRUK) för att ta avstamp för en vidare utveckling.

3. Kränkande behandling av elever alltid anmäls till rektorn

Det ska ske med hjälp av en blankett. Jag för en diskussion med kommunens rektorer om vi ska en gemensam blankett eller om varje skola ska utarbeta egna blanketter. Diskussionen avslutas under innevarande termin.

4. Se till att planen mot kränkande behandling uppfyller författningarnas krav

Reviderad plan biläggs yttrandet.

5. Beslut om anpassad studiegång

Förvaltningen kommer att till augusti 2014 utarbeta en ny blankett för alla kommunens grundskolor där skälen för beslutet framgår samt på vilket sätt och i vilken omfattning utbildningen har anpassats.

6. Anmälan till rektor avseende elever som riskerar att inte nå godkända kunskapskrav

Rektor menar att en rutin för anmälan redan är etablerad via det digitala verktyg skolan använder där lärare registrerar sin bedömning av elevernas kunskaper två gånger per läsår.

Däremot ska skolan utveckla rutinerna kring utredning av särskilt stöd. I rektorsgruppen förs en diskussionen om gemensamma rutiner för

kommunens grundskolor där det tydligt framgår att rektor fattar beslut om åtgärdsprogram ska upprättas eller inte. Dessa rutiner ska vara klara till augusti 2014.

7. Åtgärdsprogrammen utformning

Även blanketten för åtgärdsprogram, en gemensam för kommunens skolor, är föremål för revidering och ska vara klar innan skolstarten i augusti. Den nya blanketten kommer även att beskriva hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

8. Avgiftsfri utbildning

Tidigt innevarande termin fattade förvaltningschefen ett beslut om att kommunens skolor ska följa Skolverkets tolkningar och rekommendationer avseende avgiftsfri utbildning. Kumla skola hade redan bokat en skidresa som kostade något mer än rekommenderade hundra kronor. Förvaltningschefen var tydlig med att resor/lägerskolor som kostar mer än hundra kronor i fortsättningen inte får arrangeras om de inte finansieras av skolan.

I tjänsten
Björn Åkerblom
Rektor

LIKABEHANDLINGSPLAN
PLAN MOT DISKRIMINERING
och
KRÄNKANDE BEHANDLING

KUMLA SKOLA
TYRESÖ KOMMUN
2013/2014

Innehållsförteckning

Till dig som är elev_____	3
Till dig som är förälder _____	3
Likabehandlingsplanens syfte_____	4
Definitioner på diskriminering enligt diskrimineringslagen_____	4
Definition på kränkande behandling enligt skollagen_____	5
Kumla skolas vision/långsiktiga mål_____	5
Information och delaktighet _____	6
Främjande arbete för likabehandling _____	9
Kartläggningsmetoder_____	12
Analys av kartläggningen _____	13
Förebyggande arbete för att motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling _____	14
Åtgärdsplan_____	15
Utvärdering av förra årets likabehandlingsplan_____	16
Handlingsplan mot kränkande behandling _____	17
Bilaga 1 Utdrag ur skollagen och diskrimineringslagen _____	20
Bilaga 2 Utdrag ur Lgr 11 _____	25
Bilaga 3 Plan mot nätmobbning _____	26
Bilaga 4 Plan mot mobbning_____	27
Bilaga 5 Krisgrupp, Antimobbningsgrupp_____	30
Bilaga 6 Telefonlista, externa aktörer_____	32
Bilaga 7 Skolans ordningsregler inklusive sanktionstrappa_____	33

Till dig som är elev

Skolan ska vara fri från kränkningar och diskriminering. Det finns skrivet i skollagen och diskrimineringslagen.

I Barnkonventionen (BK) står det att alla barn har samma rättigheter och lika värde – barnets bästa ska alltid komma i första rummet.

Skolan som du går i har en skyldighet att arbeta för att uppnå detta. Om du känner dig utsatt för mobbing, diskriminering, kränkande behandling, hot eller våld ska du kontakta en vuxen. Om du märker att någon annan i skolan blir utsatt ska du också kontakta en vuxen.

Till dig som är förälder

Om du misstänker att ditt barn eller något annat barn utsätts för kränkande behandling eller diskriminering – kontakta ditt barns mentor, annan personal i ditt barns närhet, rektor eller någon i antimobbningsgruppen.

Om du misstänker att ditt barn utsätter andra för kränkande behandling ber vi dig göra klart för ditt barn att det inte är ett acceptabelt beteende och att du själv tar avstånd från beteendet. Kontakta gärna ditt barns mentor om berätta om dina tankar och om samtalet med ditt barn.

Likabehandlingsplanens syfte

Planens syfte är att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling i förskola och skola.¹ Förskolan och skolan ska arbeta för alla människors lika värde.

Likabehandlingsplanen ska bland annat utgå från diskrimineringslagen och skollagen.²

Likabehandlingsplanen ska skapa en trygghet och tydlighet för barn, elever, föräldrar och personal så att man tydligt kan se och agera efter lagarnas intentioner. Det ska finnas en aktuell likabehandlingsplan i varje enskild verksamhet, det vill säga att det ska finnas en för varje förskola och skola. Om inte förskolan/skolan kan visa att den fullgjort sitt uppdrag kan den bli skadeståndsskyldig.

Definitioner på diskriminering enligt diskrimineringslagen

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan i jämförbar situation *om* det finns koppling till någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering

- Att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse/regel/förfaringssätt som verkar neutralt men som missgynnar personer som faller under någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

Trakasserier (en form av kränkande behandling)

- Ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier

- Ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet

Instruktioner om att diskriminera

- En order eller instruktion om att diskriminera någon på ett sätt som avses i punkt 1 - 4 och som lämnas åt någon som står i lydnads- eller beroendeförhållande till den som lämnar ordern eller instruktionen eller som lovat fullgöra ett uppdrag åt denne.

¹ Begreppet förskola inbegriper all förskoleverksamhet.

² Diskrimineringslag (2008:567) och kapitel 6 i skollag (2010:800).

Diskrimineringsgrunder

1. kön - kvinna eller man eller den som ska ändra/har ändrat könstillhörighet,
2. könsöverskridande identitet eller att genom uttryck visa sig tillhöra ett annat kön,
3. etnisk tillhörighet – nationellt/etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande,
4. religion eller trosuppfattning
5. funktionshinder
6. sexuell läggning - homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning
7. ålder

I skolan är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Barn och elever kan inte diskriminera varandra i lagens mening.

Definition på kränkande behandling enligt skollagen

Ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker ett barns eller elevs värdighet. Mobbning är ett exempel.

Kränkningar kan vara:

- Fysiska – till exempel slag eller knuffar
- Verbala – till exempel hot eller att bli kallad för könsord
- Psykosociala – till exempel att utsättas för utfrysning eller ryktesspridning
- Text- eller bildburna – till exempel via sms eller via internet eller genom klotter

Den som upplever sig ha blivit kränkt måste tas på allvar!

Både förskolepersonal/skolpersonal och barn/elever kan göra sig skyldiga till kränkande behandling/trakasserier.

Kumla skolas vision/långsiktiga mål

TIDEN PÅ KUMLA SKOLA SKALL BLI ETT POSITIVT MINNE FÖR LIVET

Kumla skolas värdegrund bygger på demokratiska principer som genomsyrar allt arbete och alla beslut på skolan. I begreppet demokrati innefattar vi i Kumla skola att alla, bokstavligen alla, accepteras och värderas som elever eller medarbetare oavsett kön, sexuell identitet, ursprung, religion, politisk åsikt eller funktionshinder. Vi bejakar samarbete med personer och organisationer som fullt ut delar denna grundsyn.

Kumla skola är en trygg arbetsplats där eleverna utvecklas positivt. I vår skola har alla samma värde och behandlas med samma respekt oavsett kön, sexuell identitet, ursprung, religion, politisk åsikt eller funktionshinder. Vi vill öka förståelsen och respekten för varandras olikheter och aktivt motverka alla tendenser till främlingsfientlighet. Mobbning accepteras inte och skolan arbetar för att motverka sådana tendenser. Moral och etik är begrepp som ingår i det dagliga arbetet. Vi arbetar för att elevernas självförtroende ska utvecklas under åren i vår skola.

Tydlighet ger stadga, stabilitet och trivsel för alla i skolan. Genom insatser för bland annat fortbildning och personalutveckling trivs personalen och stannar länge. Detta bidrar till lugn och kontinuitet i arbetet.

Vi vill ge våra elever så goda kunskaper som möjligt. Med kunskaper avses här såväl kunskaper i skolämnen som kunskaper av praktisk och social karaktär. Syftet skall vara dels att ge en god grund för livet och dels att göra eleverna väl förberedda för gymnasiestudierna.

Skolan skall vara ett stöd för föräldrarna i deras fostran av barnen. Skolan kan komplettera den grundläggande delen som är hemmets uppgift, och skall bidra till att barnen utvecklar sociala färdigheter, lär sig ordning och reda, att passa tider och att ta eget ansvar för sina studier.

Våra elever skall ges utrymme att växa och så småningom nalkas vuxenvärlden med dess ansvar och möjligheter.

Information och delaktighet

Barn, elever och vårdnadshavare ska få vara delaktiga i arbetet med likabehandlingsplanen. Samtliga ska ges möjlighet att ta del av och få information om likabehandlingsplanen.

Förskoleklassen

	Hur gör vi?	När gör vi det?	Ansvarig
Målarbete	Pedagogisk personal är delaktig	En gång om året	Rektor
Kartläggning	Enkäter och utvärderingar i arbetslaget	I samband med att enkäter görs	Skolledningen
Analys	Genomgång av enkätresultat och utvärderingar	Under en ledningsgruppsdag på våren	Ledningsgruppen
Handlingsplaner	Ses över och förändringar görs vid behov	Varje läsår och vid behov	Rektor
Förankringsarbete	Under arbetslagsmöten, elevrådsmöten och föräldramöten	I samband med läsårsstart	Ledningsgruppen, mentor/klasslärare

Årlig uppföljning och uppdatering	Arbetslagets dokumentation sammanställs. Utvärdering görs under utvärderingsdagen samt vid behov	I samband med utvärderings-tillfället på våren	Skolledningen
Koppling till kvalitetsarbetet	Uppföljning och utvärdering skrivs in i enhetsplanen och verksamhetsberättelsen	I samband med att enhetsplan och verksamhetsberättelse skrivs	Rektor
Publicering på hemsidan	Likabehandlingsplanen läggs ut på Kumla skolas hemsida	I samband med revidering	Rektor/ webredaktör

Åk 1-9

	Hur gör vi?	När gör vi det?	Ansvarig
Målarbete	Pedagogisk personal är delaktig	En gång om året	Rektor
Kartläggning	Enkäter och utvärderingar i arbetslagen	I samband med att enkäter görs	Skolledningen
Analys	Genomgång av enkätresultat och utvärderingar	Under en ledningsgruppsdag på våren	Ledningsgruppen
Handlingsplaner	Ses över och förändringar görs vid behov	Varje läsår och vid behov	Rektor
Förankringsarbete	Under arbetslagsmöten, elevrådsmöten och föräldramöten	I samband med läsårsstart	Ledningsgruppen, mentor/klasslärare
Årlig uppföljning och uppdatering	Arbetslagens dokumentation sammanställs. Utvärdering görs under utvärderingsdagen samt vid behov	I samband med utvärderings-tillfället på våren	Skolledningen
Koppling till kvalitetsarbetet	Uppföljning och utvärdering skrivs in i enhetsplanen och verksamhetsberättelsen	I samband med att enhetsplan och verksamhetsberättelse skrivs	Rektor
Publicering på hemsidan	Likabehandlingsplanen läggs ut på Kumla skolas hemsida	I samband med revidering	Rektor/ webredaktör

Fritidshemmet

	Hur gör vi?	När gör vi det?	Ansvarig
Målarbete	Pedagogisk personal är delaktig	En gång om året	Rektor
Kartläggning	Enkäter och utvärderingar i arbetslaget	I samband med att enkäter görs	Skolledningen
Analys	Genomgång av enkätresultat och utvärderingar	Under en ledningsgruppsdag på våren	Ledningsgruppen
Handlingsplaner	Ses över och förändringar görs vid behov	Varje läsår och vid behov	Rektor
Förankringsarbete	Under arbetslagsmöten, elevrådsmöten och föräldramöten	I samband med läsårsstart	Ledningsgruppen, mentor/klasslärare
Årlig uppföljning och uppdatering	Arbetslagets dokumentation sammanställs. Utvärdering görs under utvärderingsdagen samt vid behov	I samband med utvärderings-tillfället på våren	Skolledningen
Koppling till kvalitetsarbetet	Uppföljning och utvärdering skrivs in i enhetsplanen och verksamhetsberättelsen	I samband med att enhetsplan och verksamhetsberättelse skrivs	Rektor
Publicering på hemsidan	Likabehandlingsplanen läggs ut på Kumla skolas hemsida	I samband med revidering	Rektor/ webredaktör

Främjande arbete för likabehandling

Förskola, förskoleklass, skola och fritidshem ska aktivt arbeta för att främja likabehandling. Arbetet ska syfta till att förstärka respekten för allas lika värde och utgå från alla diskrimineringsgrunderna. Arbetet ska riktas mot alla och vara en naturlig del i verksamhetens vardag.

Förskoleklassen

Diskrimineringsgrund	Aktivitet
Kön/könsöverskridande identitet/sexuell läggning ³	Pedagogerna uppmuntrar alla elever att prova alla aktiviteter som erbjuds. Pedagogerna ser till elevens intressen, inte kön. Eleverna får undervisning om och ges tillfälle att samtala och diskutera könsöverskridande identitet och livskunskap.
Etnisk tillhörighet/ Religion/trosuppfattning ⁴	Eleverna får religionsundervisning. Särskilda hänsyn tas till olika religionstillhörighet, till exempel ska skollunchen erbjuda mat för alla.
Funktionsnedsättningar	Verksamhetens lokaler är utrustade med ramper och hissar. En medvetenhet finns om att inte utsätta allergiker för exempelvis parfym och växter som kan framkalla allergiska reaktioner. Elever med hörselnedsättning har tillgång till hörselslingor och svängbara stolar. Pedagogerna individanpassar undervisningen och specialpedagogiska insatser görs. Skärmar, hörselkåpor och teknisk utrustning erbjuds.
Ålder	Alla åldersgrupper möts med samma respekt. Åldersblandad verksamhet förekommer exempelvis i faddergrupper för förskoleklass och åk 3 och i samband med friluftsdagar.

³ Tre diskrimineringsgrunder har sammanfogats till ett område.

⁴ Två diskrimineringsgrunder har sammanfogats till en.

Åk 1-9

Diskrimineringsgrund	Aktivitet
Kön/könsöverskridande identitet/sexuell läggning ⁵	Pedagogerna uppmuntrar alla elever att prova alla aktiviteter som erbjuds. Pedagogerna ser till elevens intressen, inte kön. Eleverna får undervisning om och ges tillfälle att samtala och diskutera sexual- och livskunskap, anpassat efter ålder.
Etnisk tillhörighet/ Religion/trosuppfattning ⁶	Eleverna får religionsundervisning. Särskilda hänsyn tas till olika religionstillhörighet, till exempel ska skollunchen erbjuda mat för alla.
Funktionsnedsättningar	Verksamhetens lokaler är utrustade med ramper och hissar. En medvetenhet finns om att inte utsätta allergiker för exempelvis parfym och växter som kan framkalla allergiska reaktioner. Elever med hörselnedsättning har tillgång till hörselslingor och svängbara stolar. Pedagogerna individanpassar undervisningen och specialpedagogiska insatser görs. Skärmar, hörselkåpor och teknisk utrustning erbjuds.
Ålder	Alla åldersgrupper möts med samma respekt. Åldersblandad verksamhet förekommer exempelvis i faddergrupper för förskoleklass och åk 3 samt i samband med friluftsdagar.

⁵ Tre diskrimineringsgrunder har sammanfogats till ett område.

⁶ Två diskrimineringsgrunder har sammanfogats till en.

Fritidshemmet

Diskrimineringsgrund	Aktivitet
Kön/könsöverskridande identitet/sexuell läggning ⁷	Pedagogerna uppmuntrar alla elever att prova alla aktiviteter som erbjuds. Pedagogerna ser till elevens intressen, inte kön. Eleverna ges tillfälle att samtala om och diskutera sexual- och livskunskap.
Etnisk tillhörighet/ Religion/trosuppfattning ⁸	Särskilda hänsyn tas till olika religionstillhörighet, till exempel ska frukost och mellanmål på fritidshemmet erbjuda mat för alla.
Funktionsnedsättningar	Verksamhetens lokaler är utrustade med ramper och hissar. En medvetenhet finns om att inte utsätta allergiker för exempelvis parfym och växter som kan framkalla allergiska reaktioner. Elever med hörselnedsättning har tillgång till hörselslingor och svängbara stolar. Pedagogerna individanpassar verksamheten utifrån de eventuella funktionsnedsättningar barnen/eleverna har. Skärmar, hörselkåpor och teknisk utrustning erbjuds.
Ålder	Alla åldersgrupper möts med samma respekt. Åldersblandad verksamhet förekommer exempelvis i samband med fritidshemmets dag.

⁷ Tre diskrimineringsgrunder har sammanfogats till ett område.

⁸ Två diskrimineringsgrunder har sammanfogats till en.

Kartläggningsmetoder

Förskoleklass

Metod/Aktivitet	När/Hur ofta	Ansvarig
Föräldramöte	Minst en gång per läsår	Klasslärare
Utvecklingssamtal med elev och vårdnadshavare	En gång/termin	Klasslärare
Samtal med elever	Kontinuerligt	Klasslärare
Antimobbningsgrupp	Regelbundet och vid behov	Gruppledare
Arbetslagsmöte/avdelningsmöte	En gång/ vecka	Arbetslagsledare
Brukarenkät, föräldrar	En gång om året	Barn- och utbildningsförvaltningen
Brukarenkät, elever	En gång om året	Barn- och utbildningsförvaltningen
Rastvärdar - observationer	Kontinuerligt	Rastvärdar

Åk 1-9

Metod/Aktivitet	När/Hur ofta	Ansvarig
Föräldramöte	Minst en gång per läsår	Mentor/klasslärare
Utvecklingssamtal med elev och vårdnadshavare	En gång/termin	Mentor/klasslärare
Mentorsråd/Klassråd	Två gånger/månad	Mentor/klasslärare
Elevråd	En gång/månad	Skolledare/råds vuxna
Antimobbningsgrupp	Regelbundet och vid behov	Gruppledare
Arbetslagsmöte	En gång/ vecka	Arbetslagsledare
Brukarenkät, föräldrar	En gång om året	Barn- och utbildningsförvaltningen
Brukarenkät, elever	En gång om året	Barn- och utbildningsförvaltningen
Samtalsgrupper, exempelvis tjej- och killgrupper	Vid behov	Mentor/klasslärare/kurator/dramapedagog med flera

Rastvårdar - observationer	Kontinuerligt	Rastvårdar
----------------------------	---------------	------------

Fritidshemmet

Metod/Aktivitet	När/Hur ofta	Ansvarig
Föräldramöte	Minst en gång per läsår	Fritidspersonal
Samtal med elev och vårdnadshavare	Kontinuerligt och vid behov	Fritidspersonal
Antimobbningsgrupp	Regelbundet och vid behov	Gruppledare
Arbetslagsmöte	En gång/månad	Arbetslagsledare
Avdelningsmöte	En gång/ vecka	Avdelningsrepresentant i fritidsforum
Brukarenkät, föräldrar	En gång om året	Barn- och utbildningsförvaltningen
Samtalsgrupper, exempelvis tjej- och killgrupper	Vid behov	Fritidspersonal
Rastvårdar - observationer	Kontinuerligt	Rastvårdar

Analys av kartläggningen

Förskoleklass

Vad visade kartläggningen?
Några barn känner sig otrygga i omklädningsrummen
Några barn känner sig otrygga i samband med utevistelse

Åk 1-9

Vad visade kartläggningen?
Det förekommer att elever känner sig otrygga i omklädningsrummen
Det förekommer att elever känner sig otrygga under rasttid

Fritidshemmet

Vad visade kartläggningen?
Några barn känner sig otrygga i omklädningsrummen
Några barn känner sig otrygga i samband med utevistelse

Förebyggande arbete för att motverka diskriminering, trakasserier & kränkande behandling

Förskoleklass

Risikfaktor enligt kartläggning	Vad gör vi?	När gör vi det?	Vem ser till att det sker?
Otrygghet för några elever i omklädningsrum	Personal finns med i omklädningsrummen	I samband med ombyte före och efter idrottslektioner	Personal i förskoleklasserna
Otrygghet för några elever i samband med utevistelse	Rastvärdar och resurspersoner är där eleverna är på rasterna	Alla raster	Biträdande rektorer

Åk 1-9

Risikfaktor enligt kartläggning	Vad gör vi?	När gör vi det?	Vem ser till att det sker?
Det förekommer att elever känner sig otrygga i omklädningsrummen	Personal finns med i omklädningsrummen	I samband med ombyte före och efter idrottslektioner	Resurspersoner/ fritidspersonal
Det förekommer att elever känner sig otrygga under rasttid	Rastvärdar och resurspersoner är där eleverna är på rasterna	Alla raster	Biträdande rektorer

Fritidshemmet

Risikfaktor enligt kartläggning	Vad gör vi?	När gör vi det?	Vem ser till att det sker?
Otrygghet för några elever i omklädningsrum	Personal finns med i omklädningsrummen	I samband med ombyte före och efter idrottsaktiviteter	Personal på fritidshemmet
Otrygghet för några elever i samband med utevistelse	Personalen är i närheten av eleverna under utevistelse	Under all utevistelse	Personal på fritidshemmet

Åtgärdsplan

Förskoleklass

Arbetsområde	Vad gör vi?	När gör vi det?	Vem ser till att det sker?
Mobbning	Antimobbningsgruppen arbetar	Regelbundet och när behov finns	Antimobbningsgruppen
Attityd/förhållningssätt	Gruppstärkande övningar, Våga Vara övningar ⁹ , massage	Under arbetspass	Personalen i förskoleklasserna
Ordningsfrågor	Ordningsregler för åk F-5	Revideras en gång per läsår	Personal i samråd med elevråden

Åk 1-9

Arbetsområde	Vad gör vi?	När gör vi det?	Vem ser till att det sker?
Mobbning	Antimobbningsgruppen arbetar	Regelbundet och när behov finns	Antimobbningsgruppen
Attityd/förhållningssätt	Gruppstärkande övningar, Våga Vara övningar ⁹ , massage	Lektionstid	Pedagogisk personal
Ordningsfrågor	Ordningsregler för åk F-5 respektive åk 6-9	Revideras en gång per läsår	Personal i samråd med elevråden

Fritidshemmet

Arbetsområde	Vad gör vi?	När gör vi det?	Vem ser till att det sker?
Mobbning	Antimobbningsgruppen arbetar	Regelbundet och när behov finns	Antimobbningsgruppen
Attityd/förhållningssätt	Gruppstärkande övningar, massage	Under fritidstid	Personalen på fritids
Ordningsfrågor	Ordningsregler för åk F-5	Revideras en gång per läsår	Personal i samråd med elevråden

⁹Våga vara är Kumla skolas egen modell för arbete med värderingar och värderingsövningar.

Utvärdering av Likabehandlingsplanen

Besvara med JA, NEJ eller DELVIS.

Läsåret 2012/2013	Förskoleklassen	Åk 1-9	Fritidshemmet
Har samtliga arbetsområden i planen hunnits med?	Ja	Ja	Ja
Har insatserna uppnått avsett syfte?	Delvis	Delvis	Delvis
Finns det fortfarande områden i planen att arbeta med?	Ja	Ja	Ja
Är de områdena medtagna i årets plan?	Ja	Ja	Ja
Har barnens/elevernas delaktighet varit tillräcklig?	Delvis	Delvis	Delvis

Metod för utvärdering (t.ex. samma metoder som i kartläggningen):

Som underlag för utvärderingen finns den dokumentation som görs i arbetslagen och andra verksamhetsmöten under året som gått. Föräldra- och elevenkäter, observationer, samtal med barn, elever och föräldrar ingår också i den sammanfattande utvärderingen.

Eftersom utvärderingen visar att insatserna endast delvis har uppnått avsett syfte fortsätter likabehandlingsplanen att gälla även nästkommande läsår.

HANDLINGSPLAN MOT KRÄNKANDE BEHANDLING

Definition på kränkande behandling enligt skollagen

Ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker ett barns eller elevs värdighet.

Definition av mobbning

Mobbning är ett begrepp som inte längre används i skollagen. Det är en form av kränkande behandling eller trakasserier som innebär en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

Kränkningar kan vara:

- Fysiska – till exempel slag eller knuffar
- Verbala – till exempel hot eller att bli kallad för könsord
- Psykosociala – till exempel att utsättas för utfrysning eller ryktesspridning
- Text- eller bildburna – till exempel via sms eller via internet eller genom klotter

Den som upplever sig ha blivit kränkt måste tas på allvar!

Mål

- Samtliga barn och elever ska känna sig trygga i Kumla skolas alla verksamheter
- Ingen elev ska utsättas för någon typ av kränkande behandling

Metod

- All personal ska rapportera till rektor om en elev utsätts för kränkande behandling eller mobbning.
- Kränkande behandling utreds av den personal som arbetar med barnet/elev.
- Om en elev utsätts för mobbning ska antimobbningsgruppen utreda ärendet.

Förebyggande insatser mot kränkande behandling och mobbning

- Våga vara
- Kamratstödjure
- Elevstödjure
- Massage
- Personalen uppehåller sig där barnen befinner sig
- Antimobbningsgruppen

Våga vara är Kumla skolas egen modell för arbete med värderingar och värderingsövningar.

Kamratstödjaren är en vuxen person som är anställd för att stödja elever i åk 6-9 som är i behov av särskilt stöd i det sociala samspelet.

Elevstödjure är elever i åk 8 som sökt och fått en utbildning för att bli elevstödjure. Utbildningen bedrivs i samarbete med lokalföreningen Hassela Solidaritet Trollbäcken. Målet med utbildningen är att elevstödjaren får bättre självkännedom så att han/hon kan vara en bra förebild och en juste kamrat och ta avstånd från mobbing, skolk, förstörelse, tobak och alkohol. Detta utgör en grund för att elevstödjarna ska kunna bidra till tryggheten i skolan. I åk 9 får dessa elever en kortare påbyggnadsutbildning. Vi har även elevstödjure i åk 4 och 5 som träffas en gång per termin för att delta i övningar som syftar till att stärka dem i att vara en god förebild och kunna bidra till att öka tryggheten bland de yngre eleverna.

Massage används i många klasser i åk F-3, vilket innebär att elever masserar varandra parvis under ledning av en pedagog.

Personalen ska uppehålla sig där barnen befinner sig för att stödja alla elever och för att kunna upptäcka om någon enskild elev blir utsatt.

Antimobbningsgruppen har regelbundna träffar för att arbeta för att mobbning inte ska förekomma. Om en anmälan om misstänkt mobbning anmäls börjar teamet arbeta direkt enligt den handlingsplan som används på Kumla skola för att bryta en mobbningssituation.

Åtgärder som vidtas vid misstanke om kränkande behandling av en elev mot en annan elev

Om ett barn eller en elev utsatts för trakasserier eller kränkande behandling måste åtgärder vidtas snabbt. För att få en akut situation att upphöra får rektorn och lärarna vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet.

Skollagen 5 kap. 6 §

- Vid misstanke om kränkande behandling görs en skriftlig anmälan till rektor. Rektor ska se till att anmälan utreds, åtgärdas och följs upp.

- Utredningen startar med att en personal som arbetar med eleven tar kontakt med uppgiftslämnaren.
- Därefter samtalar den personalen med den som har behandlats kränkande. Den kränkte får veta vad skolan kommer att göra och att han/hon inte behöver känna oro för ytterligare trakasserier.
- Den/de som har utfört den kränkande handlingen kallas till samtal med den aktuella personalen. Om det är fler inblandade ska dessa inte ges tillfälle att prata med varandra innan alla har haft samtal. Den/de som kränkt en annan elev får ge sin version av händelsen. Personalen talar om att skolan inte på några villkor accepterar någon form av kränkande behandling och att detta måste upphöra.
- Den/de som kränkt en annan elev ska tillsammans med personalen komma fram till hur kränkningarna ska upphöra.
- Vårdnadshavarna till både den kränkte och kränkaren kontaktas av skolans personal.
- Uppföljningssamtal genomförs med båda parter inom kort efter händelsen.
- Personalen dokumenterar ärendets gång.
- Rektor informerar förvaltningschefen om ärendet på särskild blankett.

Åtgärder som vidtas vid misstanke om mobbning av en elev mot en annan elev

- Vid misstanke om mobbning görs en skriftlig anmälan till rektor och antimobbningsteamet. Rektor ska se till att anmälan utreds, åtgärdas och följs upp.
- Ledaren för antimobbningsgruppen utser skyndsamt vanligtvis två i laget som ska arbeta med ärendet. Utredningen startar sedan direkt. Kumla skolas handlingsplan för antimobbningsarbetet följs.
- Rektor informerar förvaltningschefen om ärendet på särskild blankett.

Uppföljning i Antimobbningsgruppen

Antimobbningsgruppen har i slutet på varje läsår ett möte då arbetet summeras och utvärderas. I nästkommande års handlingsplan mot kränkande behandling och mobbning ska svar på följande frågeställningar finnas med:

- Vilka händelser rörande kränkningar har antimobbningsgruppen arbetat med under läsåret?
- En kort redogörelse för antimobbningsgruppens arbete i de enskilda fallen.
- Vilket har utfallet blivit, det vill säga har kränkningarna upphört?
- Vad behöver förbättras inför nästkommande års arbete?

Åtgärder som vidtas vid misstanke om att personal har kränkt en elev/elever

Alla former av kränkningar som personal utsätter elever för ska skyndsamt anmälas till rektor. Det är rektor som utreder ärendet och vidtar de åtgärder som denne anser lämpliga. Rektor ska informera förvaltningschefen om ärendet.

Bilaga 1

Lagtexter

Skollagen (2010:800)

6 kap. Åtgärder mot kränkande behandling

Ändamål och tillämpningsområde

1 § Detta kapitel har till ändamål att motverka kränkande behandling av barn och elever.

Bestämmelserna tillämpas på utbildning och annan verksamhet enligt denna lag.

Diskriminering

2 § Bestämmelser om förbud m.m. mot diskriminering i samband med verksamhet enligt denna lag finns i diskrimineringslagen (2008:567).

Definitioner

3 § I detta kapitel avses med

- elev: utöver vad som anges i 1 kap. 3 § den som söker annan utbildning än förskola enligt denna lag,
- barn: den som deltar i eller söker plats i förskolan eller annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kap.,
- personal: anställda och uppdragstagare i verksamhet enligt denna lag, och
- kränkande behandling: ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Tvingande bestämmelser

4 § Avtalsvillkor som inskränker rättigheter eller skyldigheter enligt detta kapitel är utan verkan.

Ansvar för personalen

5 § Huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i detta kapitel, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget.

Aktiva åtgärder

Målinriktat arbete

6 § Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Närmare föreskrifter om detta finns i 7 och 8 §§.

Skyldighet att förebygga och förhindra kränkande behandling

7 § Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Plan mot kränkande behandling

8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Förbud mot kränkande behandling

9 § Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling.

Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling

10 § En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Första stycket första och andra meningarna ska tillämpas på motsvarande sätt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen (2008:567).

För verksamhet som avses i 25 kap. och för fritidshem som inte är integrerade med en skolenhet eller förskoleenhet gäller första och andra styckena för den personal som huvudmannen utser.

Förbud mot repressalier

11 § Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för repressalier på grund av att barnet eller eleven medverkat i en utredning enligt detta kapitel eller anmält eller påtalat att någon handlat i strid med bestämmelserna i kapitlet.

Skadestånd

12 § Om huvudmannen eller personalen åsidosätter sina skyldigheter enligt 7, 8, 9, 10 eller 11 § ska huvudmannen dels betala skadestånd till barnet eller eleven för den kränkning som detta innebär, dels ersätta annan skada som har orsakats av åsidosättandet. Skadestånd för kränkning i andra fall än vid repressalier lämnas dock inte, om kränkningen är ringa.

Om det finns särskilda skäl, kan skadeståndet för kränkning sättas ned eller helt falla bort.

Rättegången

13 § Mål om skadestånd enligt detta kapitel ska handläggas enligt bestämmelserna i rättegångsbalken om rättegången i tvistemål när förlikning om saken är tillåten.

I sådana mål kan det dock förordnas att vardera parten ska bära sin rättegångskostnad, om den part som har förlorat målet hade skälig anledning att få tvisten prövad.

Bevisbörda

14 § Om ett barn eller en elev som anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling enligt 9 § eller repressalier enligt 11 §, visar omständigheter som ger anledning att anta att han eller hon har blivit utsatt för sådan behandling, är det huvudmannen för verksamheten som ska visa att kränkande behandling eller repressalier inte har förekommit.

Rätt att föra talan

15 § I en tvist om skadestånd enligt detta kapitel får Statens skolinspektion som part föra talan för ett barn eller en elev som medger det. När Skolinspektionen för sådan talan får myndigheten i samma rättegång också föra annan talan för barnet eller eleven om han eller hon medger det. För barn under 16 år krävs vårdnadshavares medgivande.

Bestämmelserna i rättegångsbalken om part ska gälla även den för vilken Skolinspektionen för talan enligt detta kapitel när det gäller jävsförhållande, pågående rättegång, personlig inställelse samt förhör under sanningsförsäkran och andra frågor som rör bevisningen.

När ett barn eller en elev för talan enligt detta kapitel får Skolinspektionen inte väcka talan för barnet eller eleven om samma sak.

16 § Rättens avgörande i ett mål där Statens skolinspektion för talan för ett barn eller en elev får överklagas av barnet eller eleven, om det får överklagas av myndigheten.

När rättens avgörande i ett mål som avses i första stycket har vunnit laga kraft, får saken inte prövas på nytt på talan av vare sig barnet eller eleven eller Skolinspektionen.

Diskrimineringslag (2008:567)

3 kap. Aktiva åtgärder

Utbildning

Målinriktat arbete

14 § En utbildningsanordnare som bedriver utbildning eller annan verksamhet enligt skollagen (2010:800), utbildning enligt högskolelagen (1992:1434) eller utbildning som kan leda fram till en examen enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina ska inom ramen för denna verksamhet bedriva ett målinriktat arbete för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för de barn, elever eller studenter som deltar i eller söker till verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning.

Att förebygga och förhindra trakasserier

15 § En utbildningsanordnare som avses i 14 § ska vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att något barn eller någon elev eller student som deltar i eller söker till verksamheten utsätts för trakasserier som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning eller för sexuella trakasserier.

Likabehandlingsplan

16 § En utbildningsanordnare som avses i 14 § ska varje år upprätta en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att dels främja lika rättigheter och möjligheter för de barn, elever eller studenter som deltar i eller söker till verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning, dels förebygga och förhindra trakasserier som avses i 15 §. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som utbildningsanordnaren avser att påbörja eller genomföra under det kommande året.

En redovisning av hur de planerade åtgärderna enligt första stycket har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

4 kap. Tillsyn

Diskrimineringsombudsmannen

Diskrimineringsombudsmannens uppgifter

1 § Diskrimineringsombudsmannen ska utöva tillsyn över att denna lag följs. Ombudsmannen ska i första hand försöka få dem som omfattas av lagen att frivilligt följa den.

Bestämmelser om ombudsmannens uppgifter finns också i lagen (2008:568) om Diskrimineringsombudsmannen.

2 § Av 6 kap. 2 § framgår att Diskrimineringsombudsmannen får föra talan i domstol för en enskild som medger det.

Uppgiftsskyldighet

3 § Den som omfattas av förbuden mot diskriminering och repressalier, av skyldigheten att utreda och vidta åtgärder mot trakasserier eller av bestämmelserna om aktiva åtgärder i

denna lag är skyldig att på begäran av Diskrimineringsombudsmannen

1. lämna de uppgifter om förhållandena i verksamheten som kan ha betydelse för tillsynen,
2. lämna uppgifter om meriter när ombudsmannen biträder en begäran av en enskild enligt 2 kap. 4 eller 8 §,
3. ge ombudsmannen tillträde till arbetsplatser eller andra lokaler där verksamheten bedrivs för undersökningar som kan ha betydelse för tillsynen, och
4. komma till överläggningar med ombudsmannen.

Skyldigheten enligt 1-3 gäller inte om det i ett enskilt fall finns särskilda skäl som talar däremot.

Vite

4 § Den som inte rättar sig efter en begäran enligt 3 § får av Diskrimineringsombudsmannen föreläggas att vid vite fullgöra sin skyldighet. Ett beslut om vitesföreläggande får överklagas hos Nämnden mot diskriminering.

Ett vitesföreläggande enligt första stycket ska delges. Lag (2010:1979).

5 § Den som inte fullgör sina skyldigheter i fråga om aktiva åtgärder enligt 3 kap. 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15 eller 16 §§ kan vid vite föreläggas att fullgöra dem. Ett sådant föreläggande meddelas av Nämnden mot diskriminering på framställning av Diskrimineringsombudsmannen. Föreläggandet kan riktas även mot staten som arbetsgivare eller som huvudman för utbildningsverksamhet.

Om ombudsmannen förklarat sig inte vilja göra en framställning till nämnden om vitesföreläggande, får en central arbetstagarorganisation i förhållande till vilken arbetsgivaren är bunden av kollektivavtal göra en framställning i fråga om aktiva åtgärder i arbetslivet enligt 3 kap. 4-13 §§.

I framställningen ska anges vilka åtgärder som bör åläggas den som framställningen riktas mot, vilka skäl som åberopas till stöd för framställningen och vilken utredning som har gjorts.

Överklagandeförbud

6 § Andra beslut av Diskrimineringsombudsmannen enligt denna lag än beslut om vitesförelägganden enligt 4 § får inte överklagas.

Bilaga 2

Utdrag ur Lgr 11

- 1. Skolans värdegrund och uppdrag

Förståelse och medmänsklighet

”Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Omsorg om den enskildes välbefinnande och utveckling ska präglade verksamheten. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Sådana tendenser ska aktivt motverkas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.”

- 2. Övergripande mål och riktlinjer

I de övergripande målen anges de normer och värden samt de kunskaper som alla elever bör ha utvecklat när de lämnar grundskolan. Målen anger inriktningen på skolans arbete.

2.1 Normer och värden

Skolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i praktisk vardaglig handling.

Mål

Skolans mål är att varje elev

- kan göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt personliga erfarenheter,
- respekterar andra människors egenvärde,
- tar avstånd från att människor utsätts för förtryck och kränkande behandling, samt medverkar till att hjälpa andra människor,
- kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen, och
- visar respekt för och omsorg om såväl närmiljön som miljön i ett vidare perspektiv.

Riktlinjer

Alla som arbetar i skolan ska

- medverka till att utveckla elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor också utanför den närmaste gruppen,
- i sin verksamhet bidra till att skolan präglas av solidaritet mellan människor,
- aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper, och
- visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt förhållningssätt.

Läraren ska

- klargöra och med eleverna diskutera det svenska samhällets värdegrund och dess konsekvenser för det personliga handlandet,
- öppet redovisa och diskutera skiljaktiga värderingar, uppfattningar och problem,
- uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling,
- tillsammans med eleverna utveckla regler för arbetet och samvaron i den egna gruppen, och
- samarbeta med hemmen i elevernas fostran och klargöra skolans normer och regler som en grund för arbetet och för samarbete.

Bilaga 3

Plan mot nätmobbning

Vårt arbete mot nätmobbning grundar sig, liksom vårt arbete mot kränkande behandling, på den värdegrund som uttrycks i läroplanen.

På Kumla skola gör vi skillnad på enstaka fall av kränkningar. Det kan vara fysiska, psykiska, verbala eller digitala kränkningar. Om det är fråga om upprepade kränkningar betraktar vi det som mobbning.

Förebyggande arbete

Vårt förhållningssätt ska präglas av hänsyn, ömsesidig respekt och tolerans. På Kumla skola får man vara olika och alla har samma människovärde. Detta synsätt vill vi förmedla till våra elever. Ett förhållningssätt som vi menar ska genomsyra all verksamhet på skolan.

Våga vara är Kumla skolas egen modell för arbete med värderingar och värderingsövningar. Värderingsövningar är en slags diskussionsövningar, där varje elev får möjlighet och utrymme att sätta ord på och aktivt visa, genom handling, känslor och funderingar kring ett givet tema. Syftet med värderingsövningar på Kumla skola är att ge elever möjlighet att bearbeta sina attityder och värderingar. Eleverna får fundera över vad de tycker och tänker, lyssna på andras åsikter och göra egna reflektioner. Modellen passar väldigt bra för frågor som saknar givna svar, som t.ex. etik, moral, hälsa, livsstil och relationer. För Våga Vara finns årskursvisa planeringspärmar med övningar anpassade till elevernas ålder. Vi har Våga Vara varannan vecka.

I samarbete med Hassela solidaritet har vi en **kamratstödjare** (ung vuxen) anställd på skolan. Kamratstödjarens uppgift är att vara ett stöd för eleverna och en "brygga" mellan elever och vuxna på skolan.

Varje år utbildas 15-20 elever i åk 8 till att bli **elevstödjare**. Deras uppgift är att vara förebilder bland sina kamrater och vara de vuxnas öron och ögon i verksamheten.

Vi har **föreläsningar om nätmobbning** som vänder sig till elever i åk 4-9 samt föräldrar.

Skolan **informerar** elever och föräldrar om hur skolan hanterar digital mobbning. Eleverna ska vara medvetna om hur de ska agera om de själva eller någon kamrat utsätts för nätmobbning.

Föräldrarna uppmanas att så långt som möjligt ta del av samt styra sina barns nätvanor.

Handlingsplan om nätmobbning upptäcks/misstänks

- Om en vuxen får reda på att nätmobbning förekommer ska arbetslagsledare och rektor informeras.
- Om mobbningen skett i skolan eller påverkar den drabbades skolsituation ger rektor antimobbningsteamet i uppdrag att utreda ärendet.
- Antimobbningsteamet hanterar nätmobbning på samma sätt som annan mobbning, vilket bl. a innebär att föräldrarna informeras och i förekommande fall involveras i processen.

Annat än mobbning, så kallad trobbning

Mobbning är långt ifrån det vanligaste problemet vid landets skolor. Detta gäller också Kumla skola.

Tillfällig osämja, retande, elakheter och småbråk är mycket vanligare än mobbning. Dessa problem har ingen gemensam benämning, varför de ofta rubriceras som mobbning, något som kan försvåra mobbningsarbetet. Därför börjar man nu ge dessa andra företeelser en ny samlande benämning, nämligen trobbning. I de flesta skolor är trobbning mycket vanligare än mobbning. Detta gäller även Kumla skola. För att motverka trobbning använder vi samma förebyggande åtgärder som för att motverka mobbning.

Alla vuxnas ansvar

Alla vuxna på Kumla skola arbetar aktivt för att förebygga och stoppa mobbning. Vi har alla ett ansvar för att barnen ska kunna känna sig trygga på skolan. Vi vuxna måste sätta gränser för vad som är rätt och fel, för vad som är tillåtet och inte tillåtet.

Enhetens arbete för att förebygga kränkningar och främja likabehandling

Kumla skola

Insats – vad gör vi?	Tid – när gör vi det?	Ansvar – vem ser till att det sker?
Klasslärarna/mentorerna bygger upp en relation med eleverna och har ett samarbete med hemmen.	Dagligen under lektionstid och annan samvaro, samarbete med hemmen genom kontinuerliga kontakter, hembrev, kontaktbok, sites, föräldramöten, utvecklingssamtal	Mentor/Klasslärare
Eleverna görs delaktiga genom att arbeta med värdegrunden, barnkonventionen och likabehandlingsplanen.	Varannan vecka genom arbete med Våga Vara, i samband med FN-dagen, i SO-undervisningen, under mentorstid	Mentor/Klasslärare, SO-lärare, Internationella gruppen

Eleverna ska lära sig att ta ansvar för sina handlingar och varandra.	Genom uppföljning av händelser och genom arbete med Våga Vara varannan vecka	All personal i skolan
Vi har rastvärdar.	När elever har rast.	Skolledningen och ansvarig personal.
Vi har pedagogiska måltider.	Under lunch- och mellanmålstid	Skolledningen
I år 6-9 har vi kafeteria med kafévärd.	Under skoldagar ca 8.00-14.00	Skolledningen
I år 6-9 har vi kamratstödjare (en vuxen person).	Under hela skoldagen	Skolledning, Hasselgruppen
Vi har elevstödjare (elever i skolår 4, 5, 8 och 9).	Under hela skoldagen	Hasselgruppen
Vi har klassråd/mentorsråd och elevråd.	Klassråd varannan vecka, mentorsråd en gång i månaden, elevråd en gång i månaden	Mentor/Klasslärare och råds vuxna
Vi har olika typer av samtalsgrupper, till exempel tjej- och killgrupper.	Vid behov	Mentor/Klasslärare
Vi har en antimobbningsgrupp.	Har möten regelbundet och vid behov	Gruppledare
Vi har en dramapedagog som arbetar i klasser och grupper med olika typer av gruppövningar.	Vid behov	Mentor/Klasslärare och dramapedagog
Dokumentet Nyckeln till framgång tydliggör förväntningar på elever, personal och föräldrar.	Vid läsårsstart och vid behov	Mentor/Klasslärare
Ordningsreglerna är kända av alla parter.	Vid läsårsstart och vid behov	Mentor/Klasslärare

Bilaga 5

Krisgrupp vid Kumla skola F-9

Krisgruppen sammankallas av skolledningen och organiserar arbetet enligt krisplanen.

Björn Åkerblom, rektor	08-5782 7101 073-688 7101
Annika Dimberg, skolsköterska	08-712 55 05 08-5782 7112 0702-28 05 77
Anneli Notström, kurator	08-5782 7111 073-688 7502
Stephan Bruun, bitr. rektor	08-712 48 58 08-5782 7102 073-688 7102
Anne-Marie Forslund, bitr. rektor	08-742 17 59 08-5782 7114 073-688 7114
Carina Bengtsson, psykolog	08-5782 9348 0705-501 446
Git Nilsson, intendent	08-760 87 85 08-5782 7130 0736-50 00 24
Eva Zetterlund, skoladministratör	08-5782 7100 073-8060263
Anders Ekenhill, präst Trollbäckens kyrka	08-410 937 93
David Sjogerlov, präst Bollmoradalens kyrka	08-410 937 07
Berth Adamsson, diakon Bollmoradalens kyrka	08-410 937 08

Antimobbningsgrupp vid Kumla skola F-9

Stephan Bruun	5782 7102
Kent Viklander	5782 7130
(Ingegerd Sandahl)	5782 7141
Annika Dimberg	5782 7112
Anneli Notström	5782 7111
(JC Kristof)	5782 7126
Erik Reinholdsson	5782 7128
Jan Vestberg	5782 7128
(Åsa Radne)	5782 7128
Britt-Marie Johansson	5782 7135
Gerd Kembel	5782 7128
Tina Hillbom	5782 7128
Johan Järver	5782 7106

Bilaga 6

BRIS, Barnens hjälptelefon 0200 230 230

BRIS, vuxentelefon 077 150 50 50

Barnakuter

Astrid Lindgrens Barnsjukhus 08/517 771 02

Sachsska Barnsjukhuset/Södersjukhuset
(ej kirurgi) 08/616 40 50

Huddinge sjukhus 08/585 800 00

Vårdcentraler

Trollbäckens vårdcentral
Kumla allé 5 08/718 71 20

Bollmora vårdcentral
Bollmoravägen 14 08/718 72 00

Polis

Vid nödsituation **112**

Nacka Polismästardistrikt 08/401 60 00

Närområde Tyresö/Älta 08/401 63 00

Närpolis Claes Stjernström 0708/60 10 62

Brandförsvar

Vid nödsituation **112**

I övriga fall 08/721 22 00

Ambulans

Vid nödsituation **112**

I övriga fall 08/454 21 00

Kommunens krisgrupp

Bilaga 7

Kumla skolas ordningsregler skolår F-5

Du är i skolan för att lära dig nya saker. Det gör du bäst i lugn och trygg miljö, Vi är många människor som skall trivas och vara tillsammans. Därför måste vi följa vissa regler för att det skall fungera.

Dessa gäller för F-5

- Vi är omtänksamma, visar varandra respekt och använder ett vårdat språk
- Vi kommer i tid till lektionerna
- Vi är försiktiga med skolans saker och håller ordning omkring oss
- Vi använder våra mobiler och Mp3-spelare under skoltid bara i undervisningssyfte och efter överenskommelse med personalen
- Vi lämnar ytterkläder, mössor och kepsar utanför matsal och lektionssalar
- Vi kastar snöboll endast mot idrottshallens vägg
- Vi åker inte cykel, sparkcykel, skateboard eller inlines på skolans område
- Vi lämnar godis och leksaker hemma
- Vi har hjälm på huvudet när vi åker kana på snö eller is
- Vi stannar på skolans område under skol- och fritidstid
- Vi går ut på rasterna
- Vi lämnar stöj och skrik utomhus

Om någon bryter mot reglerna följer skolan sanktionstrappan.

Under skoldagen gäller samma lagar som i samhället.

Vi hoppas att dessa regler skall bidra till att du trivs och känner dig trygg här på Kumla skola!

Kumla skolas ordningsregler årskurs 6-9

Du är i skolan för att lära dig nya saker. Det gör du bäst i lugn och trygg miljö. Vi är många människor som skall trivas och vara tillsammans. Därför visar vi varandra respekt, använder ett vårdat språk, är försiktiga med skolans saker samt följer våra regler. Skolan uppmuntrar goda beteenden. I skolan gäller samma regler och lagar som i samhället. Det betyder att brott mot lagen polisanmäls av skolan.

- Vi lämnar ytterkläder utanför matsal och lektionssalar.
- Vi kommer i tid till lektionerna.
- Vi använder bara Mp3-spelare och mobiler när det är ok för läraren.
- Vi kastar inte snöboll på skolans område.
- Vi åker inte cykel, sparkcykel, skateboard eller inlines inomhus. Det är endast tillåtet på skolgården mellan s-huset och 6-9 huset.
- Vi avstår från godis under lektionstid. Tuggummi är tillåtet om det inte stör undervisningen.
- Vi använder inte tobak på skolans område.

Konsekvenser

Om du bryter mot reglerna blir det konsekvenser.

- Om du kommer för sent till lektion informeras vårdnadshavare via Skolportalen. Vid upprepade sena ankomster kallas du och vårdnadshavare till möte med mentor.
- Om du stör lektion får du tillsägelse. Om du fortsätter att störa lektionen kan du bli utvisad från lektionen och får ta igen missad undervisning på egen hand.
- Mobiltelefoner och andra saker som stör lektion omhändertas och återfås efter skoldagens slut. Vårdnadshavare informeras. Andra tillfället skolan omhändertar mobilen för en och samma elev kontaktas vårdnadshavare som får hämta mobilen inom fyra dagar.
- Om du brukar våld kan du skickas hem. Skolan meddelar vårdnadshavare när du är välkommen tillbaka (upp till en vecka). Rektor beslutar om polisanmälan ska göras.
- Om du avsiktligt förstör skolans egendom blir du eller dina vårdnadshavare ersättningsskyldiga.

Vi hoppas att dessa regler skall bidra till att du trivs och känner dig trygg här på Kumla skola!

SANKTIONSTRAPPA

6.	Elevvård • Arbetsgrupp kring eleven • Föräldrabesök • Speciallärare • Skolledning • Sociala, polis, bas-team • Annan skolform	Skolledning Mentor/Klasslärare
5.	Mentor, förälder och elev träffas • Åtgärdsprogram upprättas och följs upp	Mentor/Klasslärare
4.	Arbetslaget informeras • Diskussion • Föreslå åtgärder	Arbetslagsledare Mentor/Klasslärare
3.	Information till klasslärare/mentor, förälder	Personal
2.	Samtal med eleven	Mentor/Klasslärare annan personal
1.	Markering	Personal

Sanktionstrappa

